

**I PLA D'IGUALTAT
FPA COMARCA
VALL D'ALBAIDA
2021-2025**

I PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA FPA COMARCA VALL D'ALBAIDA 2021-2025

Aquest Pla d'Igualtat i Convivència de les Escoles Municipals de Persones Adultes de la comarca de la Vall d'Albaida, surt com a necessitat formativa que ha estat coberta i coordinada pel Cefire de Xàtiva, en les assessories de Formació de Persones Adultes i de Coeducació, i ha comptat amb la participació com a ponent de la professora Josefa Garcia Ruiz que ha cedit els seus materials per a dur endavant aquest Pla.

Es presentarà al Consell Escolar, el 30 d'abril del 2021, per a la seua discussió i, si escau, per a l'aprovació.

Aprovat en claustre, el 7 de maig de 2021

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
MARC LEGISLATIU	3
NORMATIVA ESTATAL:	3
NORMATIVA AUTONÒMICA:.....	4
FASE I.....	4
COMPROMÍS DEL PROFESSORAT, ÒRGANS DE DIRECCIÓ I COL·LEGIATS VERS L'APRENENTATGE EN IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES I CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.....	5
2. OBJECTIU GENERAL DEL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA.....	5
DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT D'IGUALTAT AL CENTRE.....	5
FASE II.....	6
MESURES I ACCIONS.....	7
OBJECTIUS	8
MESURES, ACCIONS, RESPONSABLES I TEMPORALITZACIÓ.....	9
COMPOSICIÓ I PLA D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA.....	12
COMPOSICIÓ COMISSIÓ IGUALTAT. FUNCIONS.....	12
COORDINACIÓ IGUALTAT. FUNCIONS.....	12
DETECCIÓ DE NECESSITATS. PLANIFICACIÓ D'ACCIONS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA D'IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES.....	14
ESTRATÈGIES DE DIFUSIÓ.....	14
COL·LABORACIÓ AMB L'ENTORN	14
FASE III.....	15
SEGUIMENT I AVALUACIÓ.....	15
APLICACIÓ I PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA FPA LA VALL D'ALBAIDA.....	15
RECURSOS I PÀGINES D'INTERÈS.....	16
12 vídeos para trabajar la violencia de género en el aula.....	16
ANNEXOS.....	19
ANNEX 1: MODEL DE COMPRÍS DEL PROFESSORAT.....	19
ANNEX 2: Diagnòstic de centres de la Comarca.....	19
ANNEX 3: GLOSSARI DE TERMES DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT.....	39

INTRODUCCIÓ

Les Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida volem encetar el 1r Pla d'Igualtat i Convivència (PIC). Amb una durada de quatre anys. Acordarem anar treballant en grups: reflexió prèvia del que estem fent a nivell de coeducació.

A nivell comarcal seguim una coordinació de la nostra tasca educativa i vam veure la necessitat mitjançant el CEFIRE per posar en comú les activitats realitzades als centres amb perspectiva de gènere.

Un dels recursos va ser la formació per part de Fina García directora del Centre FPA de Canals, amb un màster en Igualtat, que va compartir el seu Pla i les ganes d'adaptar i analitzar la situació de desigualtat que viuen les dones reflectida als diferents àmbits de la vida social/pública i familiar/privada. Aquesta situació de desigualtat provoca les discriminacions que pateixen les dones i xiquetes i que afecta el desenvolupament integral de forma plena i lliure.

Posarem èmfasi en diferents temàtiques: “la violència masclista”, la cura dels menuts, majors, dependents...

La crisi de la COVID-19 ha posat de manifest la importància de les dones per al sosteniment de la vida. No obstant això, això no s'ha traduït en una posada en valor d'aquelles que cuiden. Al contrari, ha servit per a aprofundir en la desigualtat que envolta als col·lectius més vulnerables. Moltes dones immigrants fan la tasca de cures de manera professionalitzada. Les dones internes, les treballadores de la llar, de serveis de neteja o aquelles que cuiden a majors i/o nenes i nens. Totes elles han vist afectada la seua situació a causa de l'adveniment del COVID-19.

La majoria de les dones immigrants residents a Espanya està desocupada o no compta amb contracte laboral regularitzat, i són moltes les que es troben en situació administrativa irregular. Aquests dos factors impedeixen la construcció de projectes vitals enriquidors, allunyats de la precarietat a la qual són llançades les dones quan decideixen migrar i instal·lar-se al país.

El gènere i la classe social es conjuguen, en aquest cas, amb l'estatus migratori de les persones migrants. Això determina profundament la divisió del treball

anteriorment esmentada, perquè la vulnerabilitat laboral se subjecta a una condició administrativa moltes vegades irregular. Així, les polítiques institucionals desenvolupades acaben enclaustrant en segments ocupacionals precaritzats i insegurs a totes aquelles persones no regularitzades administrativament.

L'Estat d'Alarma provocat per l'arribada de la Covid-19 ha tingut serioses conseqüències segons l'informe de l'Associació "Por ti mujer" en la salut mental i física de moltes persones. Entre les dones enquestades, aquestes van experimentar alteracions emocionals diverses, com la tristesa, l'estrès o la por, de forma aïllada però majoritàriament simultània, sent la més preponderant el trastorn del somni (68,82%), seguit del trastorn d'ansietat (61,18%) i l'estrès (58,82%).

Entenem l'educació com l'instrument d'accés als béns culturals i productius de les persones en igualtat de condicions. Les escoles de formació de persones adultes són un espai d'oportunitats per tal de construir aquestes condicions d'igualtat. Les dones tenen en la formació en general i en les Escoles d'Adults en particular unes necessitats i demandes específiques a les quals cal donar resposta.

És per això que els Plans d'Igualtat i convivència als Centres d'FPA són una eina necessària per a treballar la igualtat entre homes i dones, per a inserir en els processos d'apoderament de les dones, i per a la prevenció i assistència en la lluita contra les discriminacions i violències masclistes.

Aquest I PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA dels Centres -FPA.- de la Comarca de la Vall d'Albaida, segueixen les directrius del *PLA DIRECTOR DE COEDUCACIÓ*, que recentment ha publicat la Conselleria d'Educació

<http://www.ceice.gva.es/web/convivencia-educacion/igualdad>.

En eixe sentit, l'estructura que plantejarem serà en tres fases, en compliment al calendari de Conselleria. La primera fase suposa conèixer la realitat dels centres i la comunitat educativa sobre la situació d'igualtat i conductes d'abús i assetjament per raó de sexe. Farem un taller pràctic sobre la violència masclista i quines activitats s'han fet als centres en matèria d'igualtat.

Amb aquesta finalitat farem un diagnòstic de l'estat de la igualtat als centres, on la comunitat educativa dels diferents centres complimentaran a partir de gener de 2021. En aquesta fase també s'incorpora el document de compromís del claustre de professores amb els valors d'igualtat de les dones i homes així com el treball permanent d'aprenentatge i aplicació pedagògica .

La segona fase descriu les actuacions i mesures que es plantegen per tal d'anar assolint els objectius plantejats. Aquestes mesures es completaran en base als resultats del diagnòstic. Per això, es proposa que al llarg del curs 2020-2021 es revisarà i ampliarà i es concretarà la temporització. També s'inclou el recurs organitzatiu i les funcions de la Coordinació d'Igualtat.

Finalment, la tercera fase està incorporada a tots els moments del procés de desenvolupament del Pla. S'aniran avaluant les mesures i actuacions per tal de fer els canvis oportuns.

L'avaluació del PIC es realitzarà al curs 2023-2024. D'aquesta manera les propostes de millora i canvis, es revisaran per al nou II Pla d'Igualtat i Convivència.

Es tracta d'un treball molt motivador per al professorat, treballar de manera transversal totes les àrees per fer visibles a les dones als materials de classe tot i que no comptem amb experiències, materials i recursos per a formació de persones adultes.

MARC LEGISLATIU

NORMATIVA ESTATAL:

- Llei Orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. Títol I. Capítol I. Articles 4, 5, 6, 7, 8 i 9.
- Llei Orgànica per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes. Títol II. Capítol II. Articles 23 i 24.
- Llei Orgànica d'Educació. Títol Preliminar. Capítol I. Articles 1, 2 i 24. Capítol II. Art. 18. Capítol III. Art. 23, 24 i 25. Capítol IV. Art. 33. Capítol V. Art. 40. Capítol IX. Art. 66. Títol III. Capítol I. Art. 91. Capítol III. Art. 102.

Títol V. Capítol III. Art. 126, 127. Títol VII. Capítol I. Art. 151. Disposició addicional quarta. Disposició addicional vintè primera. Disposició addicional vintè cinquena.

NORMATIVA AUTONÒMICA:

- Llei Integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana. Preàmbul. Títol II. Articles 5, 6 i 7. Capítol II. Articles: 21, 22, 23 i 24.
- Llei 7/2012 Integral contra la Violència sobre la Dona en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana. Preàmbul. Títol II. Capítol I. Articles: 21, 22, 23 i 24. Capítol II. Article: 31. Capítol IV. Article: 37. Capítol V. Articles: 38, 40, 41, 42
- Llei d'Autoritat del Professorat.
- DECRET sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.
- ORDRE 3/2017 per la qual es constitueixen les unitats d'atenció i intervenció del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència (PREVI) i s'estableix el procediment per al seu funcionament.
- ORDRE 62/2014, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'estableixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.

FASE I

COMPROMÍS DEL PROFESSORAT, ÒRGANS DE DIRECCIÓ I COL·LEGIATS VERS L'APRENENTATGE EN IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES I CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

La Coordinadora d'Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida, es compromet a treballar per la igualtat i contra la violència de gènere. Ho farà en compliment al mandat legal i amb la ferma convicció de què la igualtat entre dones i homes és un dret fonamental en la construcció d'una societat més justa, diversa i lliure.

Treballarà per l'aprenentatge permanent individual i col·lectiu per tal de posar els mitjans necessaris per al compliment d'aquest Pla per la Igualtat als centres FPA de la comarca (Aiello, Agullent, Albaida, Benigànim, Bocairent, Fontanars, Montaverner, l'Olleria, La Pobla del Duc, Llutxent i Quatretonda).

2. OBJECTIU GENERAL DEL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA.

El Pla d'igualtat i convivència té com a objectiu primordial constituir-se com la ferramenta de treball sobre la promoció de la igualtat, la coeducació, el respecte a la diversitat sexual, de gènere i familiar, la convivència, la prevenció dels conflictes i la gestió o la resolució pacífica d'aquests, parant especial atenció a la violència de gènere, la igualtat en la diversitat i la no-discriminació i la creació d'espais lliures d'assetjament i abús per raó de sexe, tot atenent i respectant les circumstàncies, condicions i característiques personals de l'alumnat.

Aquest document és obert, dinàmic i viu ja que permet les incorporacions i modificacions necessàries per tal d'aconseguir els objectius plantejats des de la comarca.

DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT D'IGUALTAT AL CENTRE.

A l'annex II s'adjunta el document de diagnòstic per tal d'obtenir un coneixement real sobre les desigualtats que pateixen les dones, grau de sensibilització per part de la comunitat educativa del centre i les necessitats d'accions organitzatives i curriculars.

Aquests instruments s'agrupen en:

- Enquestes individuals: es passaran a l'alumnat, professorat, Associació d'Alumnes (en cas de tindre) i equip directiu. La temporalització per passar les enquestes i el seu anàlisi es farà per el curs 2021-22. Els elements a analitzar són els següents:

A.- Indicadors per analitzar els aspectes generals del centre:

- Composició del professorat i alumnat: equip directiu
- Òrgans que componen el centre educatiu: equip directiu
- Escala d'actituds davant del gènere: tota la comunitat educativa
- Grau de coresponsabilitat de l'alumnat i professorat: tota la comunitat educativa

B.- Anàlisi de la pràctica educativa: anàlisi de la gestió de l'aula, comunicació verbal professorat, apropament a l'aprenentatge de les tecnologies, cura de les persones: alumnat i professorat

C.- Anàlisi del material curricular per canviar estereotips sexistes i incorporar les dones als continguts de les diferents matèries: alumnat i professorat.

D.- Nivells i accions de la intervenció de la comunitat educativa i de la administració local en la sensibilització, informació i formació sobre les discriminacions que pateixen les dones i contra la violència de gènere: alumnat i professorat.

- Dinàmiques de grup: grups de conversa i debat al voltant de la feina, la cura i la formació.

Les conclusions del diagnòstic serviran per a determinar les accions i la temporalització d'aquestes, reelaborant i ampliant les descrites en aquest pla.

MESURES I ACCIONS

Les escoles d'adults de la Vall d'Albaida ja portem una trajectòria en el treball amb perspectiva de gènere organitzant activitats tan a les nostres escoles com en relació a l'entorn. Estem en contacte amb l'administració local com en associacions formades majoritàriament per dones (mestresses de casa, AMPES, associacions contra el càncer,...)

A continuació s'especifiquen una sèrie de mesures i accions que són realitzades en els diferents centres de la comarca:

- Difusió i participació, per part de l'alumnat del centre, en les diferents activitats i tallers que es programen i es duen a terme per les distintes regidories de l'Ajuntament en l'àmbit d'igualtat de gènere, com per exemple, setmana de la dona, Teixim per la Igualtat, 25N, Monòlegs pels diferents bars del poble sobre la Igualtat...
- Lectura i tertúlia posterior de llibres o fragments que tracten la violència de gènere com per exemple; l'Infern de Marta. A més, cal destacar que la biblioteca d'Agullent compta amb una prestatgeria de la Igualtat. Anualment coordinem activitats amb l'encarregat de la biblioteca per treballar llibres o fragments que hi estan a la prestatgeria, com per exemple, rutes literàries, tertúlies dialògiques...
- En les distintes àrees (comunicació, ciències i socials) estem treballant de manera transversal el protagonisme de les dones en els materials didàctics (escriptores, científiques...)
- Al final del curs escolar, celebrem al centre la Setmana Cultura i en la programació sempre incloem activitats per a treballar la Igualtat de gènere com per exemple, xarrades, teatre, jocs culturals...
- Documentals MONDOC
- Xerrada Biblioteques humanes
- Difusió i participació, per part de l'alumnat del centre, en les diferents activitats i tallers que es programen i es duen a terme per les distintes regidories de l'Ajuntament en l'àmbit d'igualtat de gènere, com per exemple, setmana de la dona, 25N...

- Lectura i tertúlia posterior de llibres o fragments que tracten la violència de gènere. A més, cal destacar que la biblioteca de Bocairent compta amb una prestatgeria de la Igualtat.
- En les distintes àrees (comunicació, ciències i socials) estem treballant de manera transversal el protagonisme de les dones en els materials didàctics (escriptores, científiques...) Celebrem el dia de les dones científiques
- Organització de la setmana de la dona o de la igualtat,
- Participació en el protocol contra la violència de gènere dels ajuntaments.

OBJECTIUS

Els objectius plantejats segueixen els eixos que vertebreren el Pla Director de Coeducació de la Conselleria d'Educació i Ciència i les accions per tal d'assolir-los.

- 1.- Formar el professorat dels centres de les escoles de persones adultes de la comarca en matèria d'igualtat i contra la violència de gènere.
- 2.- Fomentar la realització d'accions de sensibilització i formació a l'alumnat especialment a aquell més vulnerable, al voltant de les desigualtats i discriminacions entre homes i dones i sobre la violència de gènere.
- 3.- Revisar el currículum i els materials curriculars per tal d'incorporar els valors de la igualtat i de la comunicació no violenta i fer visibles les aportacions de les dones al món científic, social, cultural i artístic.
- 4.- Treballar per l'eliminació d'estereotips i micromasclismes per raó de gènere que poden afectar l'elecció de professions i estudis.
- 5.- Coordinar les accions de sensibilització i formació amb altres entitats locals, comarcals i centres educatius.

MESURES, ACCIONS, RESPONSABLES I TEMPORALITZACIÓ.

OBJECTIUS	ACCIONS	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
1.- Formar el professorat dels centres de les escoles de persones adultes de la comarca en matèria d'igualtat i contra la violència de gènere.	1.1.- Programar activitats formatives per al professorat comarcal per tal de conèixer la terminologia sobre igualtat i violència de gènere.	Setembre/Octubre	Coordinació Comarcal (CC) Professorat
	1.2.- Incloure a les sessions de coordinació un temps per debatre temes d'actualitat al voltant d'igualtat i contra la violència de gènere, amb el suport de material elaborat per persones expertes en la matèria.	Setembre/Octubre	
	1.3.- Participar en els cursos organitzats pel CEFIRE en matèria d'igualtat i contra la violència de gènere en l'àmbit educatiu i, especialment, en la formació de persones adultes.	Al llarg del curs	
2.- Fomentar la realització d'accions de sensibilització i formació a l'alumnat especialment a aquell més vulnerable, al voltant de les desigualtats i discriminacions entre homes i dones i sobre la violència de gènere.	2.1.- Realitzar programes al voltant de la igualtat entre dones i homes i contra la violència de gènere especialment per a aquelles dates on es puga realitzar una sensibilització contra les discriminacions.	Novembre i Març	Professorat CC Professorat
	2.2.- Coordinar programes amb les entitats locals i comarcals.	Al llarg del curs	
	2.3.- Difondre els programes a les xarxes socials, lloc web del centre i ràdios locals i comarcals.	Al llarg del curs	

3.- Revisar el currículum i els materials curriculars per tal d'incorporar els valors de la igualtat i de la comunicació no violenta i fer visibles les aportacions de les dones al món científic, social, cultural i artístic.	3.1.- Revisar i modificar les programacions didàctiques i materials curriculars per tal d'incorporar les figures de les dones i les seues aportacions al desenvolupament humà.	Inici i final de curs	Departament CC Professorat
	3.2.- Posar en valor les aportacions de les dones al món de les cures, ja que és una tasca de tots i totes.	Al llarg del curs	
	3.3.- Incorporar la perspectiva de gènere a l'educació per a la salut i medi ambient (mirada violeta).	Al llarg del curs	
4.- Treballar per l'eliminació d'estereotips i micromasclismes per raó de gènere que poden afectar l'elecció de professions i estudis.	4.1.- Tallers per a sensibilitzar i informar sobre les desigualtats i contra la violència de gènere.	Al llarg del curs	CC Regidoria D'educació Tutories CC Professorat
	4.2.- Taller de ciberassetjament dirigit especialment a joves del centre.	Al llarg del curs	
	4.3.- Incorporar a les tutories el treball sobre comunicació no violenta.	Al llarg del curs	
	4.4.- Acordar el protocol d'actuació cas de detectar alguna situació d'assetjament, abús o violència de gènere (model annex III)	Inici de curs	
	4.5.- Incorporar la perspectiva de gènere en l'orientació a l'alumnat.	Al llarg del curs	

	4.6.- Desenvolupar activitats per tal d'oferir models d'opcions de vida diferents als estereotips de gènere.	Al llarg del curs	
5.- Coordinar les accions de sensibilització i formació amb altres entitats locals, comarcals i centres educatius.	5.1.- Programar activitats en coordinació amb altres associacions /institucions/organitzacions de la localitat/comarca amb objectius semblants.	Al llarg del curs	Professorat

COMPOSICIÓ I PLA D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA.

COMPOSICIÓ COMISSIÓ IGUALTAT. FUNCIONS

La composició de la Comissió d'Igualtat i Convivència, a la Coordinadora d'Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida serà aprovada al claustre d'inici de curs 2021-2022. Estarà formada per:

- Coordinadors Comarcals d'Igualtat i Convivència: Inés Benavent i Rubén Valls.
- Coordinadora de continguts: Inés Benavent i Mª José Montaner.
- Coordinadors tècnics: Rubén Valls i Sonia Durá.

Les funcions de la Comissió d'Igualtat i Convivència són:

- 1.- Presentar al claustre el I Pla d'igualtat i Convivència de la Coordinadora d'Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida, per al debat i aprovació si s'escau.
- 2.- Seguiment de les diferents fases i accions descrites per al desenvolupament.
- 3.- Proposar una guia de recursos per a treballar als diferents departaments.
- 4.- Proposar i acordar el cronograma de les reunions.
- 5.- Aprovar i executar si s'escau, les propostes de la persona Coordinadora d'Igualtat i Convivència.

COORDINACIÓ IGUALTAT. FUNCIONS

Les funcions de la persona coordinadora d'Igualtat i Convivència són les descrites pel CEFIRE, en el curs de formació per a aquestes coordinadores. Amplien i articulen les funcions descrites a la RESOLUCIÓ de 25 de juliol de 2017, de la Secretaria Autonòmica d'Educació per als centres de formació de persones adultes.

FUNCIONS: Les funcions que es descriuen a continuació s'han d'entendre com a punts de possible intervenció i no com a responsabilitats prescriptives. Entre aquests possibles punts d'intervenció de la CIC estan:

1. Pla de convivència

- Supervisar el pla de convivència del centre (si està elaborat), garantint que es regulen les qüestions més determinants per a la convivència, i s'inclouen mesures efectives davant qualsevol tipus d'abús.
- Difondre o assegurar la difusió de les normes de convivència, tant entre l'alumnat com entre les famílies i el professorat, amb especial èmfasi, en les de nova incorporació.

2. Normes

- Assegurar-se que en les normes de centre i d'aula, figuren en lloc destacat, com a normes prioritàries, les que regulen qualsevol tipus d'abús, per qualsevol motiu, especialment els que afecten a problemes

de violència de gènere, identitat de gènere, opció sexual, origen, religió, aspecte físic o actitud davant de l'estudi, entre altres.

3. Observació exploradora

- Fixar indicadors-diana perquè tot el professorat pugua fer una observació exploradora unificada d'indicis d'abusos ("que tothom observe les mateixes coses"). Els indicadors han de ser al mateix temps determinants per a la igualtat i la convivència, i fàcils d'observar.

4. Intercomunicació

- Facilitar l'intercanvi d'informació entre el professorat, la tutoria, l'orientació, la direcció i coordinació d'igualtat i convivència, que permeta una connexió sistemàtica i sense fissures, amb vista a l'adopció immediata de mesures, quan corresponga.

5. Rastreg setmanal d'incidències

- Rastrear, almenys setmanalment, junt amb la direcció d'estudis i les tutories, les incidències de cada grup que hagen sigut detectades, a fi d'adoptar les mesures corresponents.

- Analitzar quantitativament i qualitativament la quantitat d'incidències i la seua distribució per professors, a fi de corregir disfuncions.

6. Facilitar suports docents

- Junt amb la direcció d'estudis i les tutories, decidir suports entre el professorat, a fi que es gestionen solidàriament i confluentment els problemes compartits (suports horitzontals)

- Decidir suports de les tutories i direcció al professorat, a fi que cada problema siga atès per l'agent idoni de tractament, és a dir, qui més probabilitats tinga de resoldre-ho eficientment (suports verticals).

7. Seguiment de pràctiques docents

- Fer un seguiment, junt amb la direcció, de les pràctiques docents del professorat pel que fa a l'educació socioemocional en general, i a la gestió d'abusos en particular, a fi de potenciar bones pràctiques docents, i corregir pràctiques docents de risc (donar suport al professorat amb dificultats de control de la classe, assessorar el professorat mancat d'estratègies, i implicar el professorat amb una actitud negativa o negligent respecte a la gestió d'abusos socials).

8. Supervisar i assegurar l'eficàcia de la funció tutorial

- Fer un seguiment, junt amb direcció d'estudis, de la funció tutorial en els aspectes relatius a l'educació socioemocional en general, i la gestió dels abusos de qualsevol tipus en particular, tant en les sessions de tutoria grupal com en les entrevistes individuals del tutor o tutora amb l'alumnat.

9. Mantindre entrevistes

- Mantindre entrevistes de canvi d'actitud amb l'alumnat en risc de cometre o patir abusos, a fi de transformar actituds abusives o passives en assertives, i fer-ne un seguiment eficaç, fins a comprovar la consolidació sostinguda del canvi.

- Assistir com a suport a entrevistes de la tutoria amb l'alumnat implicat o afectat per situacions d'abús, així com mantindre entrevistes reforçades per l'equip directiu amb alumnat resistent a la influència del professorat i tutoria.

- Facilitar un guió d'entrevistes de canvi a les tutories, a fi d'unificar directrius i donar coherència a les diferents intervencions tutorialis.

10. Coordinar-se amb agents d'intervenció social

- Mantindre una comunicació fluïda i una col·laboració fàcil, contínua i eficaç amb els agents encarregats de la intervenció social. La col·laboració entre el centre i els agents disponibles d'intervenció social s'ha de centrar en l'intercanvi d'informació, i l'adopció de mesures paral·leles i complementàries.
- Derivar la problemàtica social d'etiologia supraescolar a agents socials especialitzats, justificant que prèviament els distints agents escolars han fet tot el que es podia fer, dins el seu àmbit de responsabilitat.

11. Educar en competències socioemocionals

- Educar en competències socials i emocionals l'alumnat preferentment, però també el professorat i la resta d'agents educatius implicats en la convivència del centre. Entre les competències socials a entrenar estan: l'assertivitat, l'autocontrol, la reciprocitat, l'adopció de perspectives, l'acceptació i la integració social, la solidaritat, la camaraderia i l'amistat, entre d'altres.
- Educar-entrenar la gestió d'emocions, especialment d'aquelles negatives lligades a conductes i actituds antisocials de caràcter abusiu, com ara l'odi, la ira o l'hostilitat, entre d'altres.

DETECCIÓ DE NECESSITATS. PLANIFICACIÓ D'ACCIONS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA D'IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

Es detallaran després de l'estudi i conclusions del diagnòstic. A la memòria del curs 2021-2022, s'inclourà les necessitats formatives que s'han acordat en matèria d'igualtat entre i dones homes i contra la violència de gènere.

ESTRATÈGIES DE DIFUSIÓ

El Pla d'Igualtat i Convivència de la Coordinadora d'Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida:

- Es penjarà al web i xarxes socials dels Centres.
- Presentació online del projecte.
- Es comunicarà a l'alumnat el dia de PORTES OBERTES de l'inici de curs.
- Estarà a disposició de qualsevol membre de la comunitat educativa..
- Les tutories tindran la funció d'explicar la justificació del Pla.

Sobre les mesures i activitats:

- Cadascuna de les mesures i accions programades tindran una persona responsable de la difusió i comunicació a través del web del centre, les xarxes socials i/o les ràdios municipal i comarcals.

COL·LABORACIÓ AMB L'ENTORN

A.- COORDINACIÓ AMB ALTRES DEPARTAMENTS DELS AJUNTAMENTS:

- Serveis Socials: organització de les campanyes del 8 de març i 25 de novembre
- Cultura: exposicions d'artistes de la localitat/comarca (esportistes, pintores...)
- Biblioteca: club de lectura, reflexions sobre els estereotips de gènere dels personatges, presentacions d'escriptores.
- Matrona.
- Fisioterapeuta de sòl pèlvic.
- Gabinet Psicopedagògic.

B.- AMB ALTRES CENTRES EDUCATIUS:

- Creació d'una COORDINACIÓ MUNICIPAL PER LA IGUALTAT dels centres educatius per tal de coordinar les accions conjuntes.
- Consell escolar municipal.

C.- AMB ENTITATS O ASSOCIACIONS LOCALS I COMARCALS:

- Coordinació amb les diferents associacions locals i comarcals per tal de portar a terme activitats per al foment de la igualtat entre dones i homes i contra la violència de gènere.

D.- AMB ALTRES CENTRES DE FORMACIÓ DE PERSONES ADULTES:

- Creació d'una Coordinació de centres de formació de persones adultes per la igualtat i la convivència, per tal d'elaborar materials i de coordinar les accions conjuntes d'acord amb les necessitats que sorgisquen.
- Avaluació anual amb altres centres municipals mitjançant una jornada específica en termes d'igualtat i convivència.

FASE III

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

- Cada mesura o acció serà avaluada per la persona responsable. Les conclusions de l'avaluació i les propostes de millora es debatran i acordaran al Claustre per tal d'incloure-les a la memòria.
- Cada curs escolar s'establiran els objectius, les mesures i les accions que es temporalitzaran. A la memòria final de curs es valorarà el grau d'acompliment i dificultats trobades, així com les propostes de millora.
- Aquest document està obert a les noves necessitats. Els canvis s'hi inclouran per tal de millorar-lo.

APLICACIÓ I PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA FPA LA VALL D'ALBAIDA

CURS	PREVISIÓ FASES
-------------	-----------------------

2021- 2022	<ul style="list-style-type: none">- Fase de diagnòstic- Valoració i conclusions- Incorporar canvis/millora- Establiment d'indicadors d'avaluació- Proposta formativa del professorat- Valoració procés: memòria 2021-2022
2022-2023	<ul style="list-style-type: none">- Elaboració PGA incorporant propostes de millora- Disseny GUIA DE RECURSOS, per treballar la igualtat i prevenció violència de gènere.- Formació professorat.- Avaluació accions/mesures- Seguiment Pla: memòria 2022-2023
2023-2024	<ul style="list-style-type: none">- Elaboració MATERIAL DIDÀCTIC: Departaments- Formació professorat- Avaluació accions/mesures- Seguiment Pla: memòria 2023-2024- Creació d'una comissió de seguiment i acompanyament
2024-2025	<ul style="list-style-type: none">- Avaluació I Pla d'Igualtat i Convivència FPA Comarca Vall d'Albaida- Conclusions per a la realització del II Pla d'Igualtat i Convivència FPA Comarca Vall d'Albaida

RECURSOS I PÀGINES D'INTERÈS

En aquest apartat s'ha realitzat la cerca d'un llistat de recursos per poder treballar la violència de gènere a l'aula, bé siga a les tutories o als diferents àmbits de coneixements.

- REICO. Repositori de recursos web per a la igualtat i la convivència
<http://www.ceice.gva.es/va/web/inclusioeducativa/reico.-repositori-de-recursos-web-per-a-la-igualtat-i-la-convivencia>

<http://sinmaltrato.gva.es/es/material-secundaria>

- Recursos Coeducativos. Ministerio de Educación.
<http://www.educacionyfp.gob.es/mc/intercambia/recursos-coeducativos.html>

<http://intercambia.educalab.es/wp-content/uploads/2017/05/LISTADO-DE-MATERIALES-junio2017.pdf>

12 vídeos para trabajar la violencia de género en el aula

<https://cedec.intef.es/12-videos-para-trabajar-la-violencia-de-genero-en-el-aula/>

- Espai d'homes.
<http://espaidhomens.blogspot.com.es/>

- European Institute for Gender Equality.
<http://eige.europa.eu/gender-equality-index>
- Ministerio de Igualdad
<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/>
- Mujeres en red.
<http://www.mujiresenred.net/IMG/pdf/lacenicientaquenoqueriacomerperdices.pdf>
- Educar en igualdad.
<https://www.educarenigualdad.org/material-fundacion-mujeres/>
- Muevete por la igualdad.
<http://mueveteporlaigualdad.org/matedu.asp>
- Enredate sin machismo
<http://www.enredatesinmachismo.com/enlaces/>
- Guía de buen trato y prevención de la violencia de género. Protocolo de actuación en el ámbito educativo. Consejería de Educación de la Junta de Andalucía.
<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/igualdad/guia-buen-trato-y-prevencion-violencia-genero>
- Con igualdad.
<http://conigualdad.org/>
- Machista en rehabilitación.
<http://www.machistaenrehabilitacion.com>
- DetectAmor. Instituto Andaluz de la mujer.
<http://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/index.php/coeducacion/app-detectamor>
- Crecer entre pantallas.
<http://www.fundacionmujeres.es/maletincoeducacion/pdf/CUAD1vert.pdf>
- Materiales para trabajar la Igualdad de Género. Averroes
<http://chavesoliver.blogspot.com/2011/11/cambios-sociales-y-genero-guia.html>

- Problemas de matemáticas desde la Igualdad.
<https://www.aragon.es/documents/20127/674325/matematicas.pdf/1d8619a6-b609-ce0e-f585-ec1b949ef942>
- Educación 3.0
<https://www.educaciontrespuntocero.com/recursos/recursos-trabajar-dia-de-la-mujer/>
- Gobierno de Aragón: igualdad y prevención de violencia de género.
<http://carei.es/recursos-en-igualdad-y-prevencion-de-la-violencia-de-genero/>
- Xunta de Galicia: recursos para trabajar la violencia de género en el aula.
<http://www.edu.xunta.gal/portal/es/node/32494>

ANNEXOS

ANNEX 1: MODEL DE COMPRÍS DEL PROFESSORAT

COMPROMÍS DEL PROFESSORAT SOBRE L'APRENTATGE EN IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES I CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

La Coordinadora d'Escoles d'Adults de la Vall d'Albaida, es compromet a treballar per la igualtat i contra la violència de gènere. Ho farà en compliment al mandat legal i amb la ferma convicció de què la igualtat entre dones i homes és un dret fonamental en la construcció d'una societat més justa, diversa i lliure.

Treballarà ver l'aprenentatge permanent individual i col·lectiu per tal de posar els mitjans necessaris per al compliment d'aquest Pla per la Igualtat als centres FPA de la comarca (Aiello, Agullent, Albaida, Benigànim, Bocairent, Fontanars, Montaverner, l'Olleria, La Pobla del Duc, Llutxent i Quatretonda).

L'Olleria, de..... de 2021

ANNEX 2: Diagnòstic de centres de la Comarca

DIAGNÒSTIC DE CENTRES DE PERSONES ADULTES DE LA VALL D'ALBAIDA SOBRE IGUALTAT I CONVIVÈNCIA 2021

ANÀLISI DADES QUALITATIUS

1- COEDUCACIÓ I SOCIALITZACIÓ DIFERENCIAL

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none">• A la Coordinadora som més professorat dones que homes.• L'alumnat que tenim és més femení que masculí.• Els tallers es segreguen per gènere.	<ul style="list-style-type: none">• Formació en coeducació.• Formació en identificació en estereotips de gènere.• Formació en micromasclismes i macromasclismes.

2- LLENGUATGE I ESPAIS INCLUSIUS

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none"> Nomenem les escoles com a Escoles d'Adults i no com a Escoles de Persones Adultes. 	<ul style="list-style-type: none"> Revisar i adaptar tota la cartelleria i documentació de l'escola a un llenguatge inclusiu. Modificar el logotip, la capçalera i segell de la Coordinadora. Modificar les pancartes...

3-INCLUSIÓ DE LES DONES ALS CONTINGUTS

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none"> Analitzar els materials que tenim a l'abast ja que hi ha absència de dones. 	<ul style="list-style-type: none"> Treballar materials que visibilitzen les dones en tots els àmbits. Estudi dels materials curriculars en perspectiva de gènere (López Navajas). Debate més sobre el feminisme. A les visites culturals, integrar les dones del poble (escriptores, pintores...) Nom del centre, de carrers... masculins i femenins.

4- EDUCACIÓ EMOCIONAL, AFECTIVO-SEXUAL

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none"> Les dones als nostres centres tenen un espai per alliberar-se i fer una mica de teràpia. Falta d'informació a l'Ajuntament del que es fa a les Escoles de Persones Adultes. Fem un aparador emocional de les situacions que es donen a les escoles. 	<ul style="list-style-type: none"> Vinculació directa del psicòleg, matrona, assistenta social, policia local, metgessa... amb l'escola. Taller de gestió de les emocions. Mediació per tal que les dones magrevís accepten un home com a mestre o com a company.

5- DETECCIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none"> Identificació de possibles casos de violència de gènere. Situacions de prohibició d'accés. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaboració d'un protocol d'actuació.

<ul style="list-style-type: none">▪ Llocs segurs contra la violència de gènere.	<ul style="list-style-type: none">▪ Formació en relació a l'actuació front a casos de violència de gènere.▪ Identificar els recursos comarcals disponibles.▪ Vinculació comarcal.▪ <i>¿Tasques d'acompanyament en el centre.?</i>
---	--

6- IDENTITAT DE GÈNERE I DIVERSITAT SEXUAL I FAMILIAR

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none">▪ Diversitat familiar i sexual.▪ No acceptació de diversitat familiar, sexual i de gènere.	<ul style="list-style-type: none">▪ Generar debats respecte a la identitat de gènere i diversitat.▪ Consensuar llenguatge i vocabulari respecte a la diversitat sexual.▪ Recollir/Adquirir recursos literaris sobre aquests temes.▪ Treballar la conscienciació sobre distints tipus o models de família.

7- CONVIVÈNCIA POSITIVA. PROTOCOLS D'INTERVENCIÓ

Situació del centre	Propostes de millora
<ul style="list-style-type: none">▪ Conflictos de convivència.▪ Activitats de foment de convivència positiva al centre i a nivell comarcal. (Setmanes culturals, trobada, visites, etc.)	<ul style="list-style-type: none">▪ Elaboració d'un protocol d'actuació.

INTRODUCCIÓ I INSTRUCCIONS:

El document de diagnòstic és la ferramenta per tal d'obtenir un coneixement real sobre les desigualtats que pateixen les dones, grau de sensibilització per part de la comunitat educativa dels Centres de Formació de Persones Adultes de la Vall d'Albaida, així com les necessitats d'accions organitzatives i curriculars.

Aquests instruments s'agrupen en:

- **Enquestes individuals:** Els diferents tipus d'enquestes es passaran a l'alumnat, professorat, Associació d'Alumnes i equip directiu de les diferents escoles d'Adults. La temporalització per passar les enquestes i el seu anàlisi es farà per el curs 2021-2022. Els elements a analitzar són els següents:

A.- Indicadors per analitzar els aspectes generals dels centres:

- Composició del professorat i alumnat: equip directiu
- Resultats acadèmics: tutor/a
- Representants dels centres de la comarca: tota la comunitat educativa
- Escala d'actituds davant del gènere: tota la comunitat educativa
- Grau de coresponsabilitat de l'alumnat i professorat: tota la comunitat educativa

B.- Anàlisi de la pràctica educativa: anàlisi de la gestió de l'aula, comunicació verbal professorat, apropament a l'aprenentatge de les tecnologies, cura de les persones: alumnat i professorat

C.- Anàlisi del material curricular per canviar estereotips sexistes i incorporar imatges de les dones als continguts de les diferents matèries: alumnat i professorat.

D.- Nivells i accions de la intervenció de la comunitat educativa i de la administració local en la sensibilització, informació i formació sobre les discriminacions que pateixen les dones i contra la violència de gènere: alumnat, i professorat.

- **Dinàmiques de grup:** grups de conversa i debat al voltant de la feina, la cura i la formació.

Les conclusions del diagnòstic serviran per a determinar les accions i el cronograma reelaborant i ampliant les descrites en aquest pla.

2. INDICADORS PER ANALITZAR ELS ASPECTES GENERALS DELS CENTRES DE LA COMARCA DE LA VALL D'ALBAIDA

COMPOSICIÓ DEL PROFESSORAT I ALUMNAT

L'objectiu que es persegueix amb la recopilació d'aquestes dades és conèixer la composició del professorat, alumnat i representants comarcals per tal de dissenyar les estratègies adients:

Professorat	Dones	Homes	Total
Aielo de Malferit	3	1	4
Agullent	4	2	6
Albaida	9	6	15
Benigànim	2	5	7
Bocairent			
Fontanars	1	0	1
Montaverner	5	2	7
L'Olleria	4	3	7
La Pobla del Duc	2	1	3
Llutxent	1	2	3
Quatretonda	6	4	10
TOTAL	35	21	56

Alumnat de la Comarca	Dones	Homes	Total
Alfabetització	31	8	39
Neoelectors	69	15	84
Ed. bàsica	69	10	79
Graduat en Educació Secundària	47	31	78

JQCV	258	88	346
Anglès	97	52	149
Francés	29	10	39
Competències digitals	64	21	85
Tallers Programa J	386	70	456
Accés cicles	6	4	10
Castellà estrangers	17	25	42
Accés Universitat majors 25 anys	1	0	1
TOTAL	1074	334	1408

RESULTATS ACADÈMICS

L'objectiu que se persegueix amb la recopilació d'aquestes dades és conèixer l'alumnat que assoleix els objectius del curs, desagregant per sexe.

Número d'alumnes aprovats segons nivell educatiu	Dones	Homes	Total
Graduat en Educació Secundària	4	1	5
JQCV	7	4	11
Anglès	1	0	1
Accés a cicles	1	0	1
TOTAL	13	5	18

REPRESENTANTS DELS CENTRES DE LA COMARCA

Professorat	Dones	Homes	Total
Municipis Vall d'Albaida	11	6	17

ESCALA D'ACTITUDS DAVANT DEL GÈNERE (professorat)

Titulació: _____ Edat: _____

Matèria que imparteix: _____ Sexe: _____

Davant les següents afirmacions encercla el número que més s'adapta a la teua forma de pensar en cadascuna de les següents afirmacions, segons aquesta escala:

1. Totalment en desacord	
2. En desacord	
3. Indecisió	
4. D'acord	
5. Totalment d'acord	
1. Quan considere que un llibre de text o material didàctic és sexista, propose en l'equip docent que siga substituït per altre material.	1 2 3 4 5
2. Considere que les dones són més treballadores que els homes.	1 2 3 4 5
3. Crec que els homes resolen les activitats pràctiques i els problemes abans que les dones.	1 2 3 4 5
4. Crec que els homes i les dones atenen per igual en classe	1 2 3 4 5
5. Quan pose algun exemple en classe evite utilitzar la imatge tradicional d' homes i dones	1 2 3 4 5
6. Als documents de treballs que elabore utilitze un llenguatge no sexista	1 2 3 4 5
7. Considere que el homes són més intel·ligents que les dones	1 2 3 4 5
8. Quan un llibre o imatge té continguts sexistes faig la reflexió als meus alumnes	1 2 3 4 5

9. A classe tracte per igual homes i dones	1	2	3	4	5
10. Crec que les dones obtenen millors resultats acadèmics que els homes perquè són més constants.	1	2	3	4	5
11. A classe utilitze sempre el masculí per a dirigir-me a l'alumnat.	1	2	3	4	5
12. Un criteri que faig servir a l'hora de seleccionar el material didàctic és que no siga sexista	1	2	3	4	5
13. En la matèria que impartisc procure fer referències a les aportacions de les dones	1	2	3	4	5
14. Quan utilitze material tècnic solc demanar la col·laboració d'un home	1	2	3	4	5
15. Encarregue a les dones el trasllat d'objectes més pesats	1	2	3	4	5

ANÀLISI DE LA PRÀCTICA EDUCATIVA

ANÀLISI DE LA GESTIÓ DE L'AULA

ASPECTES	SEMPRE	MAI	SOVINT
1. Tens en compte la variable de gènere en l'enfocament de les teues classes?			
2. Tens les mateixes expectatives respecte els resultats i el treball d' homes i dones?			
3. Et dirigeixes als alumnes i a les alumnes de la mateixa manera?			
4. Estableixes diferències de tracte en les dones i homes?			
5. Intervens en la disposició de l'alumnat per a fomentar que homes i dones es mesclen i no formen grups tancats?			
6. Fomentes la participació tant de les alumnes com dels alumnes?			
7. Creus que hi ha diferències significatives en el nivell de participació de les dones i els homes?			
8. Desenvolupes algun tipus d'acció positiva per a reforçar la participació d'algun dels dos sexes?			

ANÀLISI DE LA COMUNICACIÓ VERBAL DEL PROFESSORAT

Ítems per a l'alumnat

Marca amb una X

Professor:

Professora:

Alumne:

Alumna:

ASPECTE	SÍ	NO	SOVINT
1. Creus que tractes igual als teus companys independentment de si són homes o dones?			
2. Dius de manera expressa les paraules en femení, especialment els substantius i adjectius?			
3. Creus que la menció expressa del femení és una pràctica habitual entre el professorat?			

4. Quan utilitza exemples pràctics en classe, intenta que facen referència també a realitats al món de la dona?			
5. Consideres que en classe contribuïxes a transformar els estereotips clàssics d' "allò que és masculí" i d'"allò que és femení"			
6. T'adreces de la mateixa manera a un professor que a una professora?			

3.1 ANÀLISI DE L'APROPAMENT A L'APRENTATGE DE LES TECNOLOGIES

Ítems per al professorat

Professor: Professora:

ASPECTES	MOLT	POC	SOVINT
1. Introdueixes en els continguts de les assignatures científiques continguts referents al univers femení i a la realitat de les dones?			
2. Elabores estratègies didàctiques que ofereixen models i activitats tan pròximes a l'univers masculí com al femení?			
3. Esperes el mateix dels homes i dones en les matèries científiques-tecnològiques?			
4. Orientes a homes i dones cap als mateixos programes de formació professional independentment del gènere?			
5. Intervens activament desmuntant idees preconcebudes sobre professions "de homes" o "de dones"?			
6. Perceps majors dificultats en les alumnes en les classes d'informàtica i noves tecnologies?			
7. Observes diferències en les preferències d'ocupació a les quals aspiren homes i dones?			
8. Observes diferències en el coneixement previ d'algunes professions per part d'homes i dones?			

Ítems per a l'equip docent/ equip directiu

SÍ NO

S'elaboren estadístiques de l'alumnat, desagregada per sexes que continga indicadors d'elecció de matèries científic-tecnològiques?		
---	--	--

Es publicita el resultat d'aquesta estadística entre el professorat?		
Se sol valorar de manera diferent als homes i dones, segons les matèries del currículum?		

3.2 CURA DE LES PERSONES

Professor:

Professora:

(Assenyala les respostes dominants després de tractar el tema a classe)

¿Quina relació observes en els homes amb els temes relacionats amb la cura de les persones?		
Sensibilització Rebuig	Acceptació responsable	Insensibilització
¿Quins coneixements tenen respecte a aquestes cures?		
DONES		HOMES
Molts	Pocs Alguns	Molts Pocs Alguns
¿Quin nivell d'implicació observes que existix respecte a aquestes cures?		
DONES		HOMES
Molts	Pocs	Molts Pocs Alguns
Alguns		
¿Intervens, en cas d'observar baixa o desigual implicació, per a formar-los en la responsabilitat respecte aquestes cures?		
SÍ	NO	DE VEGADES

ANÀLISI DEL MATERIAL CURRICULAR

Títol:

Editorial:

Altres materials:

PRESÈNCIA	Personatges femenins	Personatges masculins
Número de personatges		

PROTAGONISME	Personatges femenins	Personatges masculins
Apareixem amb el seu nom propi		
Protagonista principal		
Inicia conversacions o accions		
Nº d'intervencions en diàlegs		

ESPAI	Personatges femenins	Personatges masculins
Nº d'aparicions en espais públics		
Nº d'aparicions en llocs de treball assalariat		
Nº d'aparicions en espais públics		

PROFESSIONS	Personatges femenins	Personatges masculins
--------------------	---------------------------------	----------------------------------

<i>Nº de persones citades per la seua professió</i>		
<i>Nº de persones que realitzen un treball intel·lectual</i>		
<i>Nº de persones que exerceixen càrrecs de responsabilitat</i>		
<i>Nº de persones que apareixen subordinades a altre sexe</i>		
<i>Nº d'aparicions en professions tradicionalment assignades a altre sexe</i>		

OCI	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Persones que apareixen practicant esport</i>		
<i>Persones que apareixen en activitats recreatives que impliquen accions o relació social</i>		
<i>Persones adultes que apareixen en activitats d'oci</i>		

ACTIVITATS DOMÈSTIQUES	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Persones executant activitats de manteniment de la casa o de la família</i>		

<i>Persones realitzant tasques de cura</i>		
--	--	--

ESTATUS FAMILIAR	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Figura familiar de major prestigi o importància</i>		

APORTACIONS REALITZADES AL DESENVOLUPAMENT DE LA HUMANITAT	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Camp científic</i>		
<i>Camp tecnològic</i>		
<i>Camp cultural</i>		
<i>Camp social</i>		
<i>Camp polític</i>		

TRACTAMENT DEL COS	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Presència del cos</i>		
<i>Funcions que se li assignen</i>		

<i>Parts destacades, postura o imatge</i>		
---	--	--

VALORS	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Llistat de valors que se li assignen</i>		

EXPECTATIVES	Personatges femenins	Personatges masculins
<i>Adjectius associats amb cada sexe</i>		
<i>Verbs utilitzats per a cada sexe</i>		

VALORACIÓ DE LA PERCEPCIÓ DE L' ALUMNE DAVANT DE SITUACIONS D'ABÚS/VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Alumne/a M F EDAT.....

Assenyala el teu nivell d'acord amb les següents afirmacions responent SI, NO o DE VEGADES

A L'ESCOLA SI NO DE VEGADES

Qüestione els rols assignats per sexes

Reconec actes masclistes propis o dels companys i companyes			
---	--	--	--

Tracte a tots els companys i companyes per igual

Utilitze llenguatge no sexista			
--------------------------------	--	--	--

Evite estereotips sexistes

No classifique les professores pel seu físic o la forma de vestir			
---	--	--	--

Participem per igual companys i companyes a les diferents activitats del centre

Sé el significat del concepte de la discriminació			
Conec a persones que han patit o pateixen aquesta situació			
Soc partícep d'aquest problema i ajude a qui ho necessite			
He vist situacions discriminatòries i no he reaccionat			
Rebutge la discriminació			
Sé el significat del concepte de la violència de gènere			
Conec a persones que han patit o pateixen aquesta situació			
Soc partícep d'aquest problema i ajude a qui ho necessite			
Rebutge la violència de gènere			
Discrimine els meus companys i companyes per la forma de vestir o per la seua feina			
Col.labore amb les companyes i els companys als treballs			
Pense que té el mateix paper l'home que la dona a l'escola			
Atorgue la mateixa importància a l'opinió d'un company com d'una companya			

NIVELLS I ACCIONS DE LA INTERVENCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I DE LA ADMINISTRACIÓ LOCAL EN LA SENSIBILITZACIÓ, INFORMACIÓ I FORMACIÓ SOBRE LES DISCRIMINACIONS QUE PATEIXEN LES DONES I CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Professor/a M F EDAT.....

Assenyala el teu nivell d'acord amb les següents afirmacions responent SI, NO o DE VEGADES

RECURSOS DEL CENTRE	SI	NO	DE VEGADES
Coneix els recursos del centre per les diferents situacions possibles			
Sap quin es el protocol d'actuació del centre en casos de discriminació			
Sap quin es el protocol d'actuació del centre en casos de violència de gènere			
Sap quin es el protocol d'actuació del centre en casos de bullying			
Elabora activitats amb llenguatge inclusiu			

Es forma en matèria d'igualtat i contra la violència de gènere			
Es coordina amb altres professors en cas de tenir que actuar			

COORDINACIONS DELS RECURSOS EDUCATIUS LOCALS	SI	NO	DE VEGADES
Es coordina amb els centres educatius locals per instruir valors d'igualtat i contra la violència de gènere			
Observa que les administracions locals inclouen Plans d'igualtat i Convivència			
Es coordina amb altres centres en el protocol d'actuació en casos de violència de gènere			
Es coordina amb altres centres en el protocol d'actuació del centre en casos de bullying			
Es coordina amb altres centres per desenvolupar material d'igualtat			
Es forma en matèria d'igualtat i contra la violència de gènere			
Es coordina amb altres professors en cas de tenir que actuar			

RECURSOS LOCALS	SI	NO	DE VEGADES
Conec els recursos del centre contra actes masclistes propis o dels companys i companyes			
Conec els recursos del centre contra la discriminació			
Conec els recursos del centre contra el bullying			
Conec els recursos del centre per a l'atenció al menor			
Conec el telèfon de contacte per a la violència de gènere			
Conec el telèfon de contacte per a la discriminació			
Conec el telèfon de contacte per al bullying			
Conec el telèfon de contacte per a l'atenció al menor			

RECURSOS COMARCALS I GENERALITAT	SI	NO	DE VEGADES
Conec els recursos comarcals contra actes masclistes propis o dels companys i companyes			
Conec els recursos comarcals contra la discriminació			

Conec els recursos comarcals contra el bullying

Conec els recursos comarcals per a l'atenció al menor			
---	--	--	--

Conec el telèfon de contacte comarcal per a la violència de gènere

Conec el telèfon de contacte comarcal per a la discriminació			
--	--	--	--

Conec el telèfon de contacte comarcal per al bullying

Conec el telèfon de contacte comarcal per a l'atenció al menor			
--	--	--	--

ANNEX 3: GLOSSARI DE TERMES DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

ACCIÓ POSITIVA: Són mesures específiques, a favor de les dones, per a corregir situacions patents de desigualtat de fet respecte als homes, a fi de fer efectiu el dret constitucional a la igualtat. Tals accions, que seran aplicables en tant subsistisquen les dites situacions, hauran de ser raonables i proporcionades en relació amb l'objectiu perseguit en cada cas (Llei Orgànica per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes, art. 11).

ASSETJAMENT PER RAÓ DE GÈNERE: qualsevol comportament realitzat en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seua dignitat, i de crear un entorn intimidador, degradant o ofensiu. (LOIEMH, art. 7.2)

ASSETJAMENT SEXUAL: qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tinga el propòsit o produïsca l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es cree un entorn intimidador, degradant o ofensiu. (LOIEMH, art. 7.1)

COMPOSICIÓ EQUILIBRADA: la presència de dones i homes de manera que, en el conjunt a què es referisca, les persones de cada sexe no superen el seixanta per cent ni siguen menys del quaranta per cent (LOIEMH, Disposició addicional primera). És la definició proporcionada per la Llei d'Igualtat també present en textos internacionals, i utilitzada per a solucionar el percentatge lligat a la democràcia paritària en relació a la necessària presència de dones i homes en els llocs de decisió.

CONCILIACIÓ: suposa propiciar les condicions per a aconseguir un adequat equilibri entre les responsabilitats personals, familiars i laborals. És la definició de la Llei orgànica per a la igualtat efectiva de dones i homes també present en textos internacionals. La mateixa dignitat de la persona i la seua igualtat en drets no s'ha inserit en la normativa fins després de la Segona Guerra Mundial. L'afirmació de la igualtat entre dones i homes és l'expressió d'un nou estat de coses que posa en relleu no sols la necessitat de transformar les mentalitats sinó també d'adequar l'organització social a unes condicions perquè cada dona i cada

home puguen combinar la seua vida personal, familiar i laboral de manera que pugua tindre temps lliure per a desenvolupar totes les seues potencialitats. No obstant això, és un concepte que, tradicionalment ha aparegut lligat, en exclusiva, a les dones, per la qual cosa és necessari transcendir el seu significat per a aconseguir una autèntica “coresponsabilitat”, prestant especial atenció als drets dels homes en esta matèria, evitant que les dones siguen les úniques beneficiàries dels drets relatius a cura de fills i altres persones dependents, ja que l'assumpció en solitari, per part de les mares, d'estos drets entra en col·lisió amb el seu dret d'accedir i romandre en l'ocupació.

CORESPONSABILITAT: concepte que va més enllà de la mera “conciliació” i que implica compartir la responsabilitat d'una situació, infraestructura o actuació determinada. Les persones o agents coresponsables posseeixen els mateixos deures i drets en la seua capacitat de respondre per les seues actuacions en les situacions o infraestructures que estiguen a càrrec seu.

DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS: són part dels drets humans i la seua finalitat és que totes les persones puguen viure lliures de discriminació, riscos, amenaces, coercions i violència en el camp de la sexualitat i la reproducció. L'Estat ha de garantir que tota persona pugua: 1) decidir quants fills/es va a tindre; 2) decidir l'espaiament dels fills/es; 3) controlar el seu comportament sexual segons la seua pròpia forma de ser, sentir i pensar sense tindre por o vergonya; i 4) estar lliure de malalties i deficiències que interferisquen amb les seues funcions sexuals i reproductives.

DESAGREGACIÓ DE DADES PER SEXE: és un mitjà de conèixer quina és la posició de dones i homes en tots els espais per mitjà de la recollida i desglossament de dades, i d'informació estadística per sexe. Això permet una anàlisi comparativa de qualsevol qüestió, tenint en compte les especificitats del gènere i visibilitzar la discriminació. Recomanat pels organismes internacionals compromesos en la defensa dels drets com un mitjà per a fomentar la igualtat de dones i homes, entre altres, la Resolució del Consell de la Unió Europea relativa a les activitats consecutives a l'any europeu de la igualtat d'oportunitats per a tots (2007). A Espanya la variable sexe està present en la recollida de dades de la majoria d'estadístiques oficials, però cal fer un pas més i introduir el concepte

de transversalitat que suposa introduir la perspectiva de gènere en totes les estadístiques.

DISCRIMINACIÓ DIRECTA: es considera discriminació directa per raó de sexe la situació en què es troba una persona que siga, haja sigut o poguera ser tractada, en atenció al seu sexe, de manera menys favorable que una altra en situació comparable (LOEIMH, art. 6.1). Tenen a més la consideració de discriminació directa:

- L'assetjament sexual i per raó de sexe" (article 7.3).
- El condicionament d'un dret o expectativa de dret a l'acceptació d'una situació d'assetjament per raó de sexe o sexual (article 7.4).
- Tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat (article
- Qualsevol tracte advers o efecte negatiu, que es produïska en una persona com a conseqüència de la presentació per la seua banda d'una queixa, reclamació, denúncia, demanda o recurs, dirigida a impedir la seua discriminació i a exigir el compliment efectiu del principi d'igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes (article 9).
- Tota orde de discriminar directament per raó de sexe.

DISCRIMINACIÓ HORIZZONTAL: significa que a les dones se'ls facilita l'accés a ocupacions o estudis que es pressuposen típicament femenins –Servicis o indústria de menor desenvolupament-, alhora que troben obstacles i dificultats per a assumir ocupacions que, social- ment, es continuen considerant masculines, lligades a la producció, la ciència i els avanços de les tecnologies.

DISCRIMINACIÓ INDIRECTA: es considera discriminació indirecta per raó de sexe la situació en què una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres posa a persones d'un sexe en desavantatge particular respecte a persones d'un altre, excepte de la dita disposició, criteri o pràctica, puguen justificar-se objectivament en atenció a una finalitat legítima i que els mitjans per a aconseguir la dita finalitat siguen necessaris i adequats (LOIEMH, art. 6.2).

DISCRIMINACIÓ VERTICAL: és també coneguda com “sostre de vidre” i és aquella que estableix límits a les possibilitats d'ascens laboral de les dones. Aquest fenomen reconeix que es registra una democratització en l'accés a diversos llocs de treball per part de les dones, però adverteix que els llocs relacionats amb les possibilitats de decisió continuen sent patrimoni dels homes.

DIVERSITAT DE GÈNERE: planteja la necessitat d'incorporar els valors de gènere com un mode útil d'abordar la complexitat i ambigüitat de diferents entorns. Les dones no són considerades com un grup desfavorit, com un col·lectiu que reivindica drets, sinó com a subjectes que tenen valors que aportar a la societat, en general.

APODERAMENT: terme encunyat en la IV Conferència Mundial de les Dones de Beijing (Pequín) en 1995, per a referir-se a l'augment de la participació de les dones en els processos de presa de decisions i accés al poder. Actualment esta expressió comporta també una altra dimensió: la presa de consciència del poder que, individual i col·lectivament, ostenten les dones i que té a veure amb la recuperació de la seua pròpia dignitat com a persones.

ESTEREOTIPS: són conjunts de creences o imatges mentals molt simplificades i amb pocs detalls sobre un grup determinat de gent que són generalitzats a la totalitat dels membres del grup. El terme sol usar-se en sentit pejoratiu, ja que es considera que els estereotips són creences il·lògiques que només poden ser desmuntades per mitjà de la sensibilització, la reflexió i sobretot l'educació.

ESTRATÈGIA DUAL (Integració de la perspectiva de gènere/transversalitat): integrar sistemàticament les situacions, prioritats i necessitats respectives de dones i homes en totes les polítiques, amb vista a promoure la igualtat entre homes i dones i recórrer a totes les polítiques i mesures generals amb la finalitat específica d'aconseguir la igualtat, tenint en compte activament i obertament, des de la fase de planificació, els seus efectes en les situacions respectives d'unes i altres quan s'apliquen, supervise i avaluen [comunicat de la Comissió COM9667 final de 21.2.1996)

FEMINISME: corrent de pensament que vindica la igualtat d'homes i dones. El feminisme té els seus referents teòrics propis que es remunten a la Il·lustració.

És un pensament d'igualtat, o en altres paraules, és una tradició de pensament polític, amb tres segles d'antiguitat, que sorgeix en el mateix moment en què la idea d'igualtat i la seua relació amb la ciutadania es plantegen per primera vegada en el pensament europeu. Admesa la igualtat de tots els sers humans quina raó hi ha perquè la meitat dels éssers humans, totes les dones, no tinguen els mateixos drets reconeguts que té el col·lectiu complet humà? Aquesta interrogació és l'origen del pensament feminista (A. Valcárcel).

El feminisme constata la desigualtat per raó de sexe que comporta una situació d'inferioritat sociocultural de les dones enfront dels homes. Açò li porta a reclamar i a defensar la igualtat de dret d'oportunitats dels sexes. La reivindicació de drets per a les dones parteix de la desigualtat de drets de les dones al llarg de la Història en les lleis que els regulaven i en les relacions socials. El feminisme suposa, per tant, una forma diferent de mirar i entendre el món, el poder i les relacions entre els sexes. El feminisme no és un corrent de pensament monolític sinó que presenta distints corrents, a més d'haver anat evolucionant al llarg del temps.

GÈNERE: concepte que fa referència a les diferències socials (per oposició a les biològiques) entre homes i dones que han sigut apreses, canvien amb el temps i presenten grans variacions tant entre diverses cultures com dins d'una mateixa cultura.

La IV Conferència Mundial sobre la Dona celebrada en Beijing (1995) va adoptar el concepte de gènere declarant que “el gènere es referix als papers socials construïts per a la dona i l'home assentats basant-se en el seu sexe i depenen d'un particular context socioeconòmic, polític i cultural, i estan afectat per altres factors com són l'edat, la classe, la raça i l'ètnia”

PERSPECTIVA DE GÈNERE: Permet analitzar i comprendre les característiques que defineixen les dones i als homes, així com les seues semblances i diferències. Analitza les possibilitats i oportunitats d'ambdós, les seues expectatives, les complexes i diverses relacions socials que es donen entre ambdós gèneres, així com els conflictes institucionals i quotidians que han d'afrontar i les maneres en què ho fan. “La perspectiva de gènere suposa considerar sistemàticament les diferents condicions, situacions i necessitats en

què viuen dones i homes, en totes les polítiques i en els moments de la intervenció: diagnòstic, planificació, execució i avaluació. (IV Conferència Mundial de la Dona, Beijing 95)

IGUALTAT DE SEXE: la igualtat de sexe s'entén com una relació d'equivalència en el sentit que les persones tenen el mateix valor, independentment dels caràcters o actituds que se'ls associen per ser dones o homes. És un dret fonamental que es recolza en el concepte de justícia social. Implica, per tant l'absència de tota forma de discriminació per raó de sexe.

IGUALTAT D'OPORTUNITATS: principi que pressuposa que homes i dones tinguen les mateixes garanties de participació plena en totes les esferes. És un concepte bàsic per a l'aplicació de la perspectiva de gènere, ja que busca beneficiar per igual a homes i dones, perquè estos i estes puguen desenvolupar plenament les seues capacitats i millorar les seues relacions (tant entre ambdós sexes, com amb l'entorn que els rodeja). "La igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes és un principi informador de l'ordenament jurídic i, com a tal, s'integrarà i observarà en la interpretació i aplicació de les normes jurídiques" (LOIEMH, art. 4)

IMPACTE DE GÈNERE: consisteix a identificar i valorar els diferents resultats i efectes d'una norma o una política pública en l'un i l'altre sexe, a fi de neutralitzar els mateixos per a evitar els seus possibles efectes discriminatoris.

Decisions que pareixen no sexistes poden tindre un impacte diferent en les dones i en els homes, encara que esta conseqüència no estiguera prevista ni es desitjara. Per això es procedeix a una avaluació de l'impacte en funció del gènere per a evitar conseqüències negatives no intencionals i per a millorar l'eficàcia de les polítiques.

PATRIARCAT: forma d'organització social, política i econòmica apareguda en les societats agràries on alguns barons adults dominen a dones i xiquets a fi de transmetre la propietat i assegurar la filiació legítima dels fills. Les dones són confinades en l'espai privat i a la funció reproductora, mentre que els barons es reserven l'espai públic. En el seu sentit literal significa govern dels pares. Els debats sobre el patriarcat van tindre lloc en distintes èpoques històriques, i van

ser represos en el segle XX pel moviment feminista dels anys seixanta en la busca d'una explicació que donara compte de la situació d'opressió i dominació de les dones i possibilitaren el seu alliberament. Gerda Lerner (1986) ho ha definit en sentit ampli, com “la manifestació del domini masculí sobre les dones i xiquets/es de la família i l'ampliació d'eixe domini sobre les dones en la societat en general.

PLANS D'IGUALTAT: els plans d'igualtat fixaran els concrets objectius d'igualtat a aconseguir, les estratègies i pràctiques a adoptar per a la seua consecució, així com l'establiment de sistemes eficaços de seguiment i avaluació dels objectius fixats (LOIEMH, art. 46.1) Sorgeixen en la Unió Europea per a fomentar la igualtat entre dones i homes. També es denominaven Pla d'Igualtat d'oportunitats. Tant l'Estat com les comunitats autònomes els han aprovat. Poden ser de caràcter general per a totes les polítiques de l'Estat, la Unió Europea o les comunitats autònomes, o també per a les empreses i administracions públiques.

PRINCIPI D'IGUALTAT DE TRACTE ENTRE DONES I Homes: principi informador d'ordenament jurídic que s'integra en ell i ha d'observar-se en la interpretació i aplicació de les normes jurídiques. Suposa l'absència de tota discriminació per raó de sexe, ja siga directa o indirecta. S'empra el terme discriminació de sexe per a al·ludir a una situació en què una persona o un grup de persones rep un tracte diferenciat quant al seu sexe, la qual cosa condicionarà que li siguen reconeguts més o menys drets i oportunitats.

SEXISME: terme que referix a la suposició, creença o convicció que un dels dos sexes és superior a l'altre. És comunament expressat en un context de certs comportaments i estereotips tradicionals basats en el sexe, els quals resulten ser un conjunt de pràctiques discriminatòries cap als membres del suposat sexe inferior. L'ús més freqüent es refereix a la convicció de la superioritat del baró respecte a la dona .

Mecanisme pel qual es privilegia un sexe sobre un altre. Conceptes i conductes patriarcals que manté en situació d'inferioritat i subordinació al sexe femení. Està present en totes les formes de la vida social i tots els àmbits de les relacions humanes, és a dir, les formes pràctiques d'actuar.

SISTEMA SEXE-GÈNERE: sistema sociocultural pel que s'associa al sexe reproductiu un conjunt de valors, creences i actituds. En occident a una dona se li associen conceptes com a sensibilitat, dolçor, bellesa, espai interior, altruisme, paciència, família, etc. I estes característiques són assumides com naturals per la societat. De forma oposada i complementària s'adjudica a l'home les característiques de proveïdor, conquistador, caçador, agressiu, amo de l'espai públic, etc. Des d'ací es construeix una relació simbòlica desigual de la dona privada i dèbil i l'home públic i fort en un joc de sotmetiment-dominació.

Mentre el sexe fa referència a la diferència biològica existent entre dos individus, el gènere és una construcció sociocultural, que defineix característiques emocionals, intel·lectuals i de comportament pel fet de pertànyer a algun dels dos gèneres: masculí o femení. El procés de socialització (aprenentatge de patrons culturals i socials que permeten integrar-se en un grup social) és diferent segons el sexe, assignant models (culturals i socials) diferents per a les dones i per als homes, en funció del tradicionalment establert per a uns i per a altres; en funció, en definitiva, de models impostos.

TRANSVERSALITAT: suposa la integració de la perspectiva de gènere en el conjunt de polítiques, considerant, sistemàticament, les situacions, prioritats i necessitats respectives de dones i homes, amb vista a promoure la igualtat entre ambdós sexes i tenint en compte, activa i obertament, des de la fase de planificació, els seus efectes en les situacions respectives d'unes i altres quan s'apliquen, supervisen i avaluen.

VIOLÈNCIA DE GÈNERE: "Constitueix violència de gènere tot acte de violència, basat en la pertinença de la persona agredida al sexe femení, que tinga o puga tindre com resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la privada" (Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, art. 1). La violència de gènere es manifesta com el símbol més brutal de la desigualtat existent en la nostra societat. Es tracta d'una violència que es dirigeix sobre les dones pel fet mateix de ser-ho, per ser considerades pels seus agressors faltats dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió.

I PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA FPA COMARCA VALL D'ALBAIDA 2021-2025

Aquest tipus de violència s'estén també als fills i filles menors d'edat i el seu objectiu últim és el sotmetiment de la dona.